

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Ráiyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Hónapos állatvásárok.

Rimaszombatnak sok mindenféle speciális érdekei között elsőrangú érdeke a kisipar felvirágoztatása. Sokszor halljuk a panaszt, hogy polgártársainknak azon jelentékeny része, mely kisiparral foglalkozik, a mai viszonyok között fokozott munkakedvvel sem bírja megkeresni azt az összeget, mely családjának fentartására szükséges.

E baj azonban a kis városok közül nemcsak Rimaszombatot sújtja, mert a gyáripár rohamos fellendülése amennyire emelte Magyarország kereskedelmének általános színvonalát, éppannyira alászállította az ezrekre menő egyeseket, kik kézi-munkájukkal nem bírnak versenyre kelni a hatalmas gyárak készítményeivel s így a eszelekvés teréről hovatovább vagy lefognak szorulni, vagy kénytelenek lesznek egyszerű gyári alkalmazottakká válni. A baj tehát nem partikuláris, mert a panasz egyformán hangzik csaknem minden kis városban.

Ily körülmények közt azonban hiba volna a közönyösség leplébe burkolózni, akkor, midőn módot és alkalmat lehetne találni arra, hogy a kisiparból élő polgártársainknak egy jelentékeny része a tengődésből kiragadtassék.

Szívesen ismerjük el, hogy a kisipar fellendítése céljából üdvös mozgalom indult meg akkor, midőn illetékes helyen a hónapos állatvásárok kieszközlése tárgyában lépések tétettek. A kívánt eredmény azonban nem következett be azon egyszerű oknál fogva, mert a szomszédos vásártartó községek saját érdekeiket tartván szem előtt, a rimaszombati hónapos vásárok ellen nyilatkoztak s ennek alapján a miskolci iparkamara az engedélyt nem tartja megadhatónak. E miatt a rimaszombatiak folyamodványa ad acta tétetett.

Mi a szomszédos vásártartó községek magatartását e kérdésben nemcsak azért nem helyesljük, mert a mi speciális érdekeinknek akarunk szószólói lenni, de azon magasabb szempontokért

is, melyek tekintetbe jönnek akkor, midőn egy vidéki gócpont színvonalának emeléséről van szó; mert tagadhatatlan az, hogy Rimaszombat emelkedése a szomszéd községek jövőjére nézve, sokkal fontosabb, s gazdasági szempontból is előnyösebb néhány kétes értékű országos vásárnál, melyeknek közgazdasági jelentősége elenyészően csekély.

Itt nem a „leben, und leben lassen“ elvéről van szó, hanem egy fontos közérdek támogatásáról, mely ha sikerül: a vidéki községek ép oly hasznát veszik, mint maga a megyei székváros, mely végtére is arra van hivatva, hogy az oda hetenként beözönlő vásáros közönség igényeit minden irányban kielégítse. Hogy pedig azok a bizonyos hónapos állatvásárok minő jelentőséggel fognak bírni a közel eső vidéki községekre nézve is: elég azon tényre hivatkoznunk, hogy egy a Dunántulról, mint a Bécsből jövő vevők egyetlen marhavásárt sem keresnek föl oly szívesen, mint a rimaszombati, — így a forgalmat legalább tizszeresen emelné azon körülmény, hogyha jövőre a hat országos vásár mellett évenként még tizenkétszer felkereshetnék a mi piacunkat.

De máskülönben sem lehet egészen érdektelen a szomszéd községekre nézve az, hogy Rimaszombatban havonként egyszer egy nagyobb szabású vásár tartassék, mert tudvalevő dolog az, hogy a vidéki gazda ugyszólván minden gazdasági termékét a városban értékesíti, viszont a kisiparos is könnyebben boldogul, ha készítményének nagyobb piacot talál. Így egészíti ki egyik a másikat s a célhoz, hogy ipar és kereskedelem tekintetében elevenebb élet keletkezzék, egy lépéssel közelebb jutottunk.

Ajánljuk e sorainkat komoly figyelmébe azoknak, kiket illet, különösen azoknak a szomszédos vásártartó községeknél, melyek magatartásukkal mindeddig megakadályozták azt, hogy Rimaszombat, Gömörmegye székvárosa, az öt méltán meg-

illető jogok birtokába jusson s önző jelentéktelen érdekeik megóvása céljából megfélekedzenek arról a kötelességről, melylyel a magasabb hivatást teljesítő hazai iparnak tartoznak.

Létkérdés.

Az egészségi kérdésen kívül tagadhatlan a legfontosabb kérdés a létkérdés. Mert, ha az ember egészségnek örvend és saját szárnyaira van bocsátva, ezt a kérdést okvetlenül veti fel magának: miből, vagy miután élek én meg? Mert az a pár ezer ember, ki szülei vagyonyossága következtében oly kedvező helyzetbe jutott, hogy ezen kérdés náluk magától elesik, oly csekélység, hogy az alig számba vehető, a legtöbb ember mégis csak ezen kérdés elé van állítva: mi lesz a te megélhetési módod?

Igaz ugyan, hogy ezen kérdés lehet egyéni, de lehet országos is, a szerint, a mint veszszük; mi természetesen csak általában, tehát csak az utóbbi értelemben veszszük és nem egyéni szempontból.

Hogy valamely ország elszigetelten, saját terményeiből megélhetne, olyan ország a mi földrészünkön egyáltalában nincs és legfeljebb Afrika belsejében található. Mai nap a közlekedés, az érintkezés ilyen patriarchális állapotokat már egészen eltüntetett és az Afrikában levő voltak megszüntetése csak az idő kérdése lehet. Tehát a természet és elarusítás, a vétel és eladás kölesönös elve már bizony mindenütt létezik, a mi a dolog természeténél fogva másképp nem is lehet. Mert pl. nekünk olyan cikkekre van szükségünk, melyek nálunk nem természetnek, és viszont: másoknak megint olyanokra van szükségük, melyek másutt nőnek, nem szólva azon fölöslegről, mely más országokba fogyasztás céljából kivitetik. Tehát az egyik ország terményeivel a másiknak hiányát pótolja, vagy kiegészíti.

Ha már most világrészünk országainak túlnyomó létkérdését szemügyre vesszük, találunk Európában három államot, melyekben majd az egyik, majd a másik létkérdést túlnyomó, de egyikre sem módhatjuk, hogy ez kizárólag az iparral, amaz csak a kereskedelemmel, a harmadik megint csak a földműveléssel foglalkozzék, hanem itt-ott találunk ezek közül kettőt is virágzásnak örvendő, vagy némely országban mind a hármat. De mégis kiválik e három közül csak egy, vagy kettő, mely jóformán fölényben van a többiek felett. Angolországban

gado, vigadva-síró ennek s könyvnek a poézise, olyan minden ízében, minden betűjében magyar.

Mégis német költőt juttat eszünkbe. A derék Bodenstädt-Frigvest, a ki oly pompásan megtréfálta honfitársait.

Közéttette Mirza Saffi perzsa dalait, lámulta mindenki azt a valódi orientális, búbajos ékes nyelvezetet, a melyről aztán kitűnt, hogy bizony maga a germán költő gondolta ki őket.

A hogy Bodenstädt, a ki világraszóló hírét Mirza Saffinak köszönhette, felképzelte magát Irán fensíkjára, idegen környezetbe, távol népek közé, úgy álmódta vissza magát Endrődi Sándor két évszázad óta elmult időkbe, és ha Rákóczi Ferencz hegedőse lett volna, nem irhatta volna meg találóbban azokat a verseket, a melyeknek híre szintén el fog terjedni Magyarország határain túl, de a melyeknek aligha akad fordítójuk.

Nagyon is magyarok, nagyon is nemzetiek.

A mint soha más, csak magyar ember fujta a tárogatót, úgy nótázta el Endrődi Sándor kuruczdalait.

Talán maga sem tudná elmagyarázni, hogy gondolta ki őket. Többet nem tudna felelni, mint a mennyit az első költeményben mond:

Csodás levegő,
Roppant történet!
Erőt vett rajtam
Búbaj, igézet.

Míntha kőszárlól
A sas felroppen:
Nagy idők szárnya
Zúgott fölöttem.

A mi csak történt,
Elöttem állott:
Az egész élet
Az egész század.

Nagy elismeréssel adózik Thaly Kálmánnak, a ki nek gyűjteményeiből, monografiájából tanulmányozta a

T A R C Z A.

Tiltott szerelem.

(Ballada)

Néma, nyári éjjel
Fehér, fakó fényvel
Világít a hold . . .
Minden eszöndes, alszik . . .
Majd csorszogatás hallszik,
S az ajtóm sikólt!

Éjfélt üt az óra:
Künn szól: „Nyugovóra! . . .
... Imádkozzatok! . . .“
S ím, egy fehér alak
Agyam felé halad,
Összeborzadok . . .

„Jenő! . . . Megbocsásson . . .“
„Ah! Nagyságos asszonyom . . .“
„Igen, én vagyok:
Eltitkolt szerelmem
Rég nem hágy pihennem . . .“
S erőm elhagyott . . .“

„Asszonyom! Az égre . . . !
Hátha majd a férje . . . ?
— Há a kis gyerek . . . ?“
„Az már rég utálok;
Érted ezt sem bánom . . .“
„Vissza! Szörnyeteg!“

Lezuhan e szóra
A kemény padlóra
A lány női test . . .
Megrezdül az ablak,
S a vést-sejtő állat
Vonítani kezd . . .

Harmadnapon reggel
Égy kis leány térdel

Künn a temetőn.
Ed's anyját siratja
Mellette áll atyja:
Az én jótövöm.

Nógrádi.

Kurucznoták.

— Én soha életemben több gyönyörrel nem dolgoztam munkán, mint ezen a kis nótás-könyvön.

Ez a mondás egy új könyv előjáró-beszédében olvasható, és olvasható lesz maholnap egy másik könyvben is, a — magyar irodalom történetében.

Endrődi Sándor fejezi ki vele, hogy mennyi szeretettel, mennyi kedvvel és a munka előhaladásához képest fokozódó büszkeséggel foglalkozott kuruczdalával; mennyire szívéhez nőtt ez a gyűjtemény, a mely eddig folytatott költői működésének fényes betetőzése.

A lapokban meg-megjelent egy-egy mutatóvány. — Feltűnést keltett mindegyik.

Irodalmi körökben mindjobban sürgették a mű befejezését, megjelenését, és ezekben az irodalmi körökben híre ment az Endrődi Sándor klasszikus mondásának, a melylyel az utolsó kéziratot nyomdába adta:

— Szinte fáj, hogy már bevégeztem.

— A dicső Rákóczi-korszakot akartam nótákban megszólaltatni, úgy hogy e nóták a kétszáz év előtt lezajlott történelmet újra zengjék, jelenítsék.

Ez a kötet bevallott célja.

És soha ezélt jobban el nem értek, soha szerző jobban el nem találta a művébe illő hangot, és soha műből nem sugárzott ki a maga korszakát poétikusabban jellemző ihlet, mint a hogy azt a kurucz dalok könyvében tapasztaljuk. És a mint olvassuk, olvassuk a kötetet, a melyet nem fognak lapozgatni, mert hiszen minden lapja leköti a figyelmet, a mint gyönyörködünk a költeményekben, a melyek közül nem egy már első olvasásra befészkelődik emlékezetünkbe, elfog a lelkesedés, elfog a bánat, röstelkedünk egyért, dicsőségérzettel gondolunk másra, mosolygunk a magyar őshumoron és összeharapjuk fogunkat szenvedések olvasásakor. Olyan igazi sirva vi-

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

pl. az ipar a kereskedelemmel egyformán virágzó és mégis csak inkább az iparára szoktunk hivatkozni és kevésbé a kereskedelmére.

Azt mondják, hogy csak az ipar emelheti az ország kulturáját. Megengedem, ámbar én azt hiszem, hogy nem egyedül ez, vagy az teszi az országot virágzóvá, gazdaggá, hanem mind az ismert három tényező szerenés együttjárása, tehát az ipar, kereskedelem és földművelés azon három országos tényező, mely egyik a másikat támogatja, kiegészíti és előmozdítja. Összhangzatos közreműködésben egymás mellett Európában leg-helyesebben kifejlődve találjuk ezeket csak Angolországban. Azért is egy ország sem mérközhetik ennek folytán Angliával a gazdagság és virágzás tekintetében. Ezzel még nincs az mondva, mindha Angliának nem volna a fogyatkozásai, vannak ott is, mint mindenütt hiányok, így pl. hogy csak egyet említek: az igazságszolgáltatás elég fogyatékos ott.*)

Olesó pénz, tüzelő szer, vízerő, közlekedési eszközök, értelmes munkások és vállalkozók — mind ezen feltételeket, melyek az ipart csakugyan előmozdítani képesek, találjuk Angolországban és együtt talán sehol sem másutt; ámbar az is bizonyos, hogy oly országok is tudnak mások fölé emelkedni, melyekben ezen feltételek együttvéve nincsenek meg és iparuk mégis virágzó, mint pl. Belgium és Svajcz. De megvan ezeknek azok közül vagy az egyik, vagy a másik tényező, vagy több is együtt és az értelmes vállalkozó szellem.

A tapasztalás számtalanszor bebizonyította azt, hogy csak azon ipar fejlődhetik legjobban, mely az állam részéről nincsen semmi befolyásnak kitéve. Tehát nagy tévedés azt hinni, hogy a vámsorompók a belipart támogatják, elősegítik, még eddig csak ott fejlődött leggyorsabban az ipar, a hol minden versenynek nyitva állott az ut, a hol semmi korlátok nem zúbasztották annak fejlődési erejét. A legnagyobb jelentőséggel bír az ország iparának növekedésére, ha a vállalkozó és a munkások képzett, értelmes emberek.

Az ilyen értelmi tőke azután a maga iparkörét vagy szűkebbre szorítja, vagy pedig, a mint a szükség vagy az ész diktálja, tágabb tere kiterjeszteni. Minél szűkebb a kör, mely az iparnál tekintetbe vétetik, annál tulnyomóbb benne valamely iparág. Angolország iparos városai erre példával szolgálnak, ott pl. egyikében ollókat, a másikkban a késeket és hasonló eszközöket készítenek, itt megint szalagokat és efféléket csinálnak; amott gyapju és pamutszöveteket gyártanak, itt vászoneműeket, amott gépeket készítenek, itt megint öntött vasból való tárgyakat gyártanak stb.

Igen természetes, hogy az ilyen szűk körre szorított iparagat nagy tökélyre is lehet vinni és ez azután rásítí meg az országot, vagy a nemzet saját jellemének bélyegét is. Így pl. látjuk, hogy a francia árucikkeken a külső esz a legnagyobb jelentőséggel bír, ellenben az angol gyártmányoknál a észszerűség és hasznavehetőség mérvadó. Hogy ezen különbözet egyes országok árucikkein megvan, lehetővé teszi a vevőnek saját ízlésének érvényt szerezni és előmozdítja az ipar haladását minden egyes irányban.

Karöltve jár az iparral a kereskedelem is. Ez nemcsak a nyers anyagot szállítja az iparnak, gyártmányait elarusítja, hanem még új elarusító helyeket is kell neki az ipar számára meghódítania. A kereskedelemnek feladata megértetni az iparral milyen alak, tartalom, ízlés és ár igényeltetik a vevők részéről. Épen a kereskedelem kimutatta, mely ország a gyártmányok egyes nemeire nézve tulnyomó, így pl. kiderítette, hogy Franciaország leginkább selyemzikkéket gyárt, Németország gyapju és vászoneműeket, ellenben Angolország tulnyomólag a pamutot dolgozza fel. Ugyancsak a kereskedelem megmutatta nekünk is, hogy keleten árucikkeink számára hódítani való terünk van és pedig késelem nélkül, hogy bennünket az osztrákok és németek ki ne szorítsanak e térről is, miután máshonnan már ugy is kiszorít-

*) L. Atticus „Uj korszakok és polit. programja“ 40 lapján

tottak minket. De egyuttal azt is megmondja nekünk, melyek azon czikkek, melyek ott kész fogyasztókra talál-nának. Így tehát a kereskedelem nemcsak közvetítő, hanem egyuttal jóakaró figyelmeztető is az ország szükség-letei és kívánalmaira nézve.

De valamint az ipar, ugy a kereskedelem sem túri meg a korlátokat és csak ott fejlődik legjobban a hol semmi állami gyamkodás nem gyakoroltatik felette és saját utjain ninc akadályozva. A középkorban kis szabad államok: Velence és Genza irték a legnagyobb kereskedelmet, később ez átment a hollandokról Angolországra. De a kis államok bukása után volt Néme alföld a világ-kereskedelem főpontja és még mai nap is, dacára annak, hogy Anglia főszerepvívője, még mai nap is, mondom, Holland kereskedelme Angolországé után, első helyet foglal el a világ kereségén. Ez vetette meg alapját az ország vagyonodásának. Holland a milyen politikailag jelentéktelen állam. annál jelentősebb kereskedelmi-leg. A világ kereskedelmét, Anglián kívül, ő közvetíti leginkább, ő halmozza fel országában a földkereségén összegyűjtött kincseket saját nagy városaiban. Ez teszi a hollandok létkérdését.

Országunk tulnyomó földművelésével kimagaslik Európa többi országai között. Nem mondom, mintha országunk földrésznünknek legnagyobb földművelő állama volna, hanem népségünk foglalkozására nézve 73%^o, tehát a földművelés nálunk létkérdés. Magától érthető dolog, hogy a többi országos tényező ilyen tulnyomóság mellett nem állhat semmi arányban, pedig ha valahol, ugy nálunk meg vannak a feltételek az iparhoz és kereskedelemhez is egyaránt. Igaz ugyan, hogy országunk a tengertől való távol fekvésénél fogva — Finne-kikötő egyedüli empciumunk — nem versenyezhet a tengeri államokkal a kereskedelemben, de van Dunánk és vannak vasutaink, melyek a kereskedelmet élénkíthetik.

Országunkban a részben paragon heverő feltételeket, mint természeti erőt, mi még eddig az ipar hasznára kellőleg nem aknáztuk ki. Ott van pl. országunk északi részén a sok víz, faanyag, juh- és szarvasmarhatenyésztés után való nyers termék, a még eddig ki nem aknázott érczek, — mindannyi még eddig fel nem használt kincs, melyet az iparnál értékesíteni kellene. Országunk északi hegyes vidéken a földművelés fásasztó és roszul fizető munkája helyett kellene különösen gyár-ipart létesíteni és az állattenyésztésnek nagyobb lendületet adni. Ha meggondoljuk, mennyire tudják a svajcziai a vízerőt az ipar hasznára fordítani, kik a szanaszét folydogáló vizeket egy mederbe irányítván és így egyesülésével nagy vízerőre növesztve, iparuk hasznára fordították. Ugyanazt mi is tehetnők. Papir-, fa-, üveg-, ércz, kő-, fonó- és szövőipart, gyümölcsészetet és méhészetet, melyekhez itt a felső vidéken ugy is meg vannak a feltételek, lehetne bizony még nagyobb fokra fejleszteni.

Alföldön megint a gazdasággal összekötve czukor-, liszt-, szesz- és söripart gyarapítani, nem is szólva a műiparról, melynek nagyobb fokban való fejlesztését későbbi időnek fentartandónak véljük. Nálunk az eddiginél sokkal nagyobb mérvben kifejlődhetnék a len-, kender-, és gyapjngyártás. — Őhajtuk különösen az iparnál, hogy saját nyers terményeiket saját országunkban dolgozhassuk fel, hogy annak százszoros értéke nekünk jövedelmezzen, de nem külföldre szállítva az österményt és a kész czikket drága pénzer megvenni kénytelenek legyünk. Tehát a természetes alapon nyugvó iparágak kifejlését mi különösen kívánjuk. Mindezekhez meg volna az értelmiség, legyen meg a vállalkozó szellem is.

Létkérdésről elmékedésünk a fentebbiek által kimériteve nincs. Csak egy néhány újmutatás foglaltatik czikkünkben, gondolkodás tárgyul szolgálván azoknak, kik hazánk létkérdéséről egy kissé gondolkodni is szeretnek.

Wiesinger Károly.

Egy tanító ünnepeltetése.

Lélekemelő, s minden ízében pompásan sikerült ünnepélyt rendeztek folyó évi december hó 5-ikén Nagy-Röczén, a negyvenöt év óta ott működő veterán tanítónak: *Mariányi* Antalnak a koronás ezüst érdemkereszttel való kitüntetése alkalmából. A szép ünnepélyre városunkból is elrándultak néhányan Nagy-Röczére, hogy tanui legyenek a jól megérdemelt ünnepeltetésnek. Előző napon érkezett oda vármegyénk közszere-tben álló főispánja: *Hámos László, Tornallyay* föld-birtokossal együtt; továbbá *Józsa* Antal vármegyénk kir. tanfelügyelője. Az ünnepély szombaton reggel nagymisével kezdődött, mely után a szép számu és diszes közönség a színházi terembe vonult. Itt a zöld asztal mellett: *Hámos László, Józsa* Antal, *Stefancsok* Károly, *Schuszter* Antal jolsvai esperes plébános, *Beliczky* Gusztáv nagy-röcei róm. kath. lelkész, *Mihalik* Dezső és mellelte az ünnepelt tanító *Mariányi* Antal foglalt helyet. 10 órakor a gyermekek dalárdája: *Makfalvy* tanár vezénylete mellett a Hymnuszt énekelte, melynek elhangzása után *Hámos* László főispán classikus becsü, szépen kidolgozott, s szóközi lendülettel előadott beszédet intézett az ünnepelthez, kinek egyuttal mellére tűzte a királyi kitüntetést: a koronás ezüst érdemkeresztet. A szép beszéd szünni nem akaró lelkes éljenzésre ragadta a közönséget, mely éber figyelemmel hallgatta a *Józsa* Antal kir. tanfelügyelő ezután következett nagyszabásu, házafias, gyönyörű beszédét, melyben a közoktatási kormány nevében őszinte üdvözlétét és jókívánásait szóközi lendülettel tolmácsolta. Ezután következtek a küldötségek: *Beliczky* Gusztáv nagy-röcei r. kath. lelkész az iskolaszék nevében gratulálta az ünnepeltet s átadta ennek száz forintnyi ajándékát. *Ulreich* J. a gömörmegeyi ált. tanítóegylet, *Jurin* Samu a tanítóegylet nagy-röcei járásbeli főjka nevében üdvözölte az ünnepeltet; majd *Labos* József chisnyói tanító beszéde után *Kathona* Géza a rimaszombati járáskör, *Röczey* István pedig a dísznatai nevében fejezték ki üdvözlétüket, *Stefancsok* Károly polgármester Nagy-Röcze városi közönsége, *Prékopa* Károly a röcei takarékpénztár, *Mihalik* Dezső pedig a körzeti és kereskedelmi iskola gondnokságainak üdvözlétét tolmácsolta. Ez iskola tanári karának nevében *Perjessy* László igazgató, végül a róm. kath. egyházmegye és esperesség nevében *Schuszter* Antal esperes plébános intézett üdvözlő beszédet az ünnepelt *Mariányi*hoz, ki a szép beszédek elhangzása után a meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni. Halás köszönetet mondott mindazoknak, kik megemlékeztek róla s figyelmet tanúsítottak iránta hosszú tanítói működése révén őt ért kitüntetés alkalmából. A szép ünnepély végén *Hámos* László főispán még egyszer üdvözölte a derék tanítót s rövid beszéddel berekesztette az ünnepélyt. A jelenvolt társaság egy része azután *Mihalik* Dezső és *Perjessy* László kaulauzása mellett megtekintette a mintaszerű ovodát, hol *Vieszt* Kornélia az ügyes óvónő bemutatta a kisedeknek a magyarosodás utján való szép haladását; majd a polgári és kereskedelmi iskolát tekintették meg; itt a tanári kar kalauzolta a társaságot. Délben a színházi teremben mintegy 80 terítékű bankett volt, melyen Nagy-Röcze intelligenciája és tisztviselői kara csaknem teljes számban jelen volt. Az asztalfőn *Hámos* László főispán, *Józsa* Antal királyi tanfelügyelő, *Mariányi* Antal tanító, *Tornay* György kir. pénzügyigazgató, *Czinke* István ev. ref. lelkész, *Lieszkovszky* rendőrkapitány, *Beliczky* róm. kath. lelkész, *Mihalik* Dezső, *Stefancsok*, *Dr. Vjeszt*, *Perjessy* stb. foglaltak helyet. Az első felköszöntőt *Hámos* László főispán mondta a királynak, ki megmutatta, hogy az ország tanügye iránt is melegen érdeklődik. *Józsa* Antal kir. tanfelügyelő *Mariányi* az ünnepelt tanítót, *Mihalik* Dezső a vármegye kiváló főispánját: *Hámos* Lászlót; *Jurin* Samu a megyei tanügy lelkes vezérét; *Józsa* Antal köszöntötte fel. *Halasy* a lelkes röcei magyarosító csapatért, s ennek élén a magyarság előharczosaért: *Mihalik* Dezsőért emelt poharat. *Nagy* Lajos következő verses felköszöntőben éltette *Mariányi* t:

Megesókolja az a legényt magátul,
Dunántul, magátul.

Rózsákból van a köresmája
Dunántul,
Az arca is, az ágya is rózsákból,
Dunántul, rózsákból.

Ha labancz jön, s barangol a
Dunántul,
Rossz kedvében a menyecske elájul,
Dunántul, elájul.

De ha kurucz táboroz a
Dunántul:
Föltámad a halálbul is rózsástul,
Dunántul, rózsástul.

No még a „Bujdosókból“:

Bujdokolva járok
Bérczet, rónaságot,
Vadon erdőséget!
Rongyos a dolmányom,
Köny csurog orczámon,
Sir bennem a lélek.

Nem kérek én töled
Termő nagy mezőket,
Édes szülőházam —
Csak egy kicsi helyet,
Hova a fejemet
Békén lehajthatnám.

A gyönyörű tartalomnak megfelel az a diszes és sok tekintetben eredeti külső forma a melyben az „Athenaeum“ Endródi könyvét a könyvpiazzra bocsátotta. És semmi kétség benne, hogy sokan veszik majd a kötetet ajándékképpen ismerőseiknek meg maguknak.

Rákóczy-korszakot, számos motívumot talált ezekben a gyűjteményekben, és ezekről jegyzetekben számol be.

Érdekes megfigyelni, hogy az ilyen motívumból mint készül az új költemény. Liszt Ferencz a „Nem ettem én ma egyebet — fekete retket, kenyeret“ kezdetű népdal első néhány üteméből megírta „Erzsébet“-et, a zeneirodalom egyik legnagyobb szerűbb oratoriumát.

Thaly Kálmán feljegyezte ezt az éneket:

De ha a magyarban
Négy vagyon egy nyomban —
Tíz is találkozik
Ott az elbontásban.

Ebből lett:

Akkor erős csak a magyar,
Ha összefog s egyet akar, —
Mégis az a boldog napja,
Mikor egymást pusztíthatja.

Egy ut szakad három felé.
Ahány magyar, annyifelé;
A hol négy van egy csapásban, —
Tíz akad az elbontásban.

Legtöbbször épen csak egyetlen szó, egyetlen kifejezés születte a legpompásabb kurucznotákat.

Ilyen a „virágénekek“, egyik legszebb része is, a Pittypalatty-ének:

Ritka még a buzavetés,
Ritka, ritka még a rozsz;
Fűj madárnak akkor lesz jó,
Ha sűrű lesz és magos —
Csak kereslek: merre vagy?
Pitypalatty!
Pitypalatty!

Bokrosodik, nő a vetés,
Nőjön is csak, nőjön is!
Azt hiszem, hogy jön a párom,
Jőjön is csak, jőjön is.
Itt vagy, itt vagy, el ne hagyj!
Pitypalatty!
Pitypalatty!

Fejünk fölött összeborul,
Összesimul a kalász:
Összeborul, összesimul
A szívünk is — jól vigyázz!
Ne menj tovább, itt maradj —
Pitypalatty!
Pitypalatty!

A népkomponisták be jó aratásra lelnek ebben a kötetben!

Ime egy mutatvány a „Romlott Magyarország“ cziklusból:

Nem, nem ott van a nép,
Hol az a sok cseléd:
Labancz lakomákon;
Nem ott van a nemzet,
Hol a dicső rendek:
Uri lényaláson.

A hű nép kesergőn
Ott bolyong az erdőn
Tátongó sebével,
Csak nyomorát érzi,
Ezer tüske vérzi
S beföldi az éjjel.

Ott vérzik a nemzet
A vad rengetegnek
Sűrű sötétjében —
Nem bizik már másban,
Egyedül magában
Meg az Istenében.

Ha magát nem hagyja,
Ha Isten akarja:
Eljön a jövendő —
Iszonyodva látják:
Mozdulnak a szálfák,
Megindul az erdő.

A Kuruczvilág sorozat egy kedves nótája a Dunántúl:
Van egy hamis köresmárosné
Dunántul,

Gondolkodtam azon egész reggel óta,
Mi lesz üdvözlétem, dicsőimusz vagy óda?
De biz elfeledtem már én verset írni,
S így nem tellett tőlem csak Alexandriai!
Bocsáss meg hát azért jó öreg barátom,
Midőn e diszjelvényt a melleden látom,
Hogy feléd szállhassak egypár szerény szóval,
S a sok jót tetézzem én is egy kis jóval.
A dicsőség napja rád nagy fényt eresztett,
Midőn királyi kegy — küld neked keresztet,
Oly keresztet, — a mely érdemnek a jele,
Hogy a világ előtt büszkélkedhess vele!
Negyvenöt esztendő! — majdnem egy félszázad
De sokat koptattad aranyzavú szádát,
Sok hü polgárt adál a magyar hazának,
Derék családtagot s hívet az egyháznak.

No és azért méltó tisztelet ért Téged,
Aldja meg az Isten a magyar Felséget!
Aldja meg jó szívet az egék királya,
Hogy letekintett Rád, derék királyára!
Viseld hát e jelvényt büszke öntudattal,
Mert elismerést nyert — a miért fáradtál,
Viseld sok éven át, oly kitartó hévvel
Buzgókodhass tovább — mint 45 évvel!
Mi pedig, kik Téged igazán szerettük,
A menny felé hálás szempillantást vetünk,
S áldjuk a magas ég Királyok Királyát,
Hogy megfutnod hagyta neked e szép pályát.
Mert *oman* is nyertél már Te *hat* keresztet,
Es hogyha *e hat* nincs, nem éred meg *eztet*!
Azért azt kívánom, régi jó Kartársam!
Elhessem én meg azt, — és örömmel lássam,
Hogy tűznek melledre — még így egynehányat.
Ezentul azonban már tiszta aranyat,
Elj azért sokáig — testi-lelki jóban,
Boldog révbe evezz, az élethajóban!!
Mi pedig kiáltunk — unisónó, szépen!
Márianyi Papó! Eljen soká! Eljen!!

Ezután mondtak még felköszöntőket: *Czinke* István rimaszombati ev. ref. lelkész a Józsa családja, *Uthy* Antal rimaszombati r. kath. kántor-tanító az ünnepeltre, *Mihalik* Dezső a vendégekre s később Nagy-Röcze közönségének felekezeti egyetértésére, *Kathona* Géza a rözei hölgyekre; *Máriányi* pedig az ünnepségre egybegyűlteket éltette. — Üdvözlő sürgönyöket küldtek: Szekeres, a roznyóegyházmegyei tanhatóság nevében; a rimaszombati közs. fiúiskola; a roznyói elemi iskola, tiszolci áll. iskola tantestülete; a rimaszombati egy. prot. főgymnasium tanári kara; a pelsőzi kartársak stb. stb. — A szép ünnepély méltó befejezést Mihalik Dezső vendégszerető házában nyert, hova a társaság nagy része meg volt hívva, s hol a megjelenteket a házi gazda és kedves családjá páratlan, igazi magyaros vendégkezeggel látták. A vendégek a legkellemesebb emlékekkel távoztak Nagy-Röczéről.

BADINI HUDOBA SAMU.

Szűkebb körben becsületes munkát végző ember, ha működése folytán neve nem került is a hír szárnyaira, reá szolgált arra, hogy akkor, midőn kilép az élők sorából, a földi lét és örök homály találkozási pontján, elismerés kísérje emlékezetét. A ki ismerte Hudoba Samut, midőn halálának híre elterjedt, abban a véleményben volt, hogy a föld egy becsületes emberrel szegényebb s az ég egy ártatlan szelíd lélekkel gazdagabb lett. Abba a korba illő ember volt ő, melyben az emberi hibák, tévedések a közéletben még nem szültek vétkeket, mikor az emberek emberi hivatásukból kifolyólag tettek jót s az önzés és hiúság nem méltelyezte meg a lelkeket anynyira, hogy jótéteményeikért halált és elismerést várjanak. Az ő egyszerű puritán jelleme, nemes gondolkodásmódja valóságos oázisként tűnt föl a mi társadalmi életünkben, melynél a gondolkozó elme egy pillanattal megpihen. Egy ember, aki megelégszik avval a boldogsággal, melyet hivatása pontos betöltése nyújt, nem vágyik rangra, elismerésre, akinek legfőbb vágya az életben az legyen, hogy gyermekeiben s unokáiban gyönyörködhessek: mai nap a ritkaságok közé tartozik. Hudoba Samu akkor, midőn a lelkébe oltott nemes tehetségekkel a közélet terére lépett, ifjúságának első éveiben hazafias kötelességet teljesített. A szabadságharcz folyama alatt Zólyomgyében volt hivatalnok, de hazafias magatartásáért az absolut kormány részéről üldöztetést s hosszabb ideig tartó fogságot szenvedett, melynek letelte után Gömörmegyébe jött, s itt résztvett a takarékpénztár megalapításában, melynek 1892-ig pénztárosa volt. Munkaköre nem vala tág, de az ő páratlan hűsége az intézettel szemben s tapintatos modora az ügyfelek irányában, hozzájárult ahhoz, hogy ez intézet a beléhelyezett szilárd bizalom folytán felvirágozzék. Egész élete a feltűnésre nem vágyó tisztességes munka volt, melynek elismerésül a részvevőknek ezrei állották körül koporsóját, megilletődött lélekkel mondván isten hozzádot annak a férfinak, ki egész életében a becsületes és tisztességes munka kenyerével élt. — Családjá a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Badini Hudoba Sámelné szül. Vancsai Rigó Mária mint neje, — s gyermekei: Hudoba Emma férjével: Tibély Zsigmonddal, László és Etelka gyermekeikkel, s unokáikkal; — Hudoba Ida férjével Vozáry Györggyel s Béla fiukkal; — Ifj Badinyi Gyula nejevel Szabó Emmával, Melanie, Leontine, Gyula, Jolán és Ilona gyermekeikkel, a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik *Badini Hudoba Samu* ügyvéd, nyugalm. takarékpénztári pénztárosnak, f. évi december hó 7-én, déli 1 órakor, rövid szenvedés után, 75 éves korában történt gyászos elbunyat. A felejtethetlen kedves halott hült tetemei folyó évi december hó 7-én, délután 3 óra-

kor fognak az ág. ev. egyház szertartásai szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra tétetni. — Béke lengjen porai felett! — Rimaszombat, 1896. december hó 7-én.

Közgazdaság.

A nyers gyümölcs eltartásáról.

Ha végig lapozzuk a gyümölcs kezeléséről szóló jelenkori műveket, különösen pedig ha tekintetbe vesszük azt, a mit azok a gyümölcs eltartásáról mondanak, s azt összehasonlítjuk ama szabályokkal, a miket az ó-kor kereteszeti írói 3000 év előtt a chinaiknál. 1800 év előtt a görögök és rómaiknál állítottak fel, szegyenkezve kell bevallanunk, hogy a chinaiak és a többi említett népek a gyakorlatban ép úgy értettek a conserváláshoz, mint a maiak. Chinában nevezetesen jégházakban tartották a barackot, almát, körtét és egyéb gyümölcsöt. Ezen jégházak földszintje mélyebben feküdt az utcánál, tehát félig-meddig pincéznek voltak mondhatók. A belső térseg egyik szögletében emésztő gödör vagy verem volt a jégolvadásból származott víz levezetésére. A gyümölcsöt verrekebe helyezték és sorjában egymás mellé rakták, a közőket pedig jéggel rakták ki. Az így berakott gyümölcs aztán 0-3 R. foku légmérséklet mellett egész éven át eltartott.

A régi rómaiak a következő módon tartották el a gyümölcsöt. A gyümölcskamrát olyan helyen állították fel, a hol a talaj felég hűvös és száraz volt; az ablakok éjszak felé néztek s forró napokon nyitva tartatták; a déli és éjszaki szelet, mely a gyümölcsöt összetöporíti, párnák, vagy érzéztényérok segítségével tartottak távol. A gyümölcsöt mindig az őszi éj-napegyen után szedték össze, arra azonban vigyáztak, hogy a gyümölcs összeszedése ne történjék 16 nappal újhold előtt, se pedig reggeli hat óra előtt. A hullott gyümölcsöt elkülönítették a többitől, a javarészt pedig szalma, polyva vagy gyékényre rakták. Arra vigyáztak, hogy a gyümölcs ne legyen szorosan rakva, hanem hogy szabadon járhasa a levegő. A fűzfa alma legtovább tartott, az édes alma pedig a legrövidebb ideig. A bírsét légelzárára használtak vagy mézbe főzték. A gránátalmát forró töziben keményítették, három napon át napon szárították, felaggatták, ugy azonban, hogy ne érhesse az éjjeli harmat és meleg vízben meg lehessen mosni; M. Varró azt ajánlja, hogy legjobb a gyümölcsöt homokkal teli hordókban eltartani, az éretleneket pedig feneketlen fazekakban földbe ásní, hogy levegő ne menjen hozzájuk, a gyümölcs szárát pedig beszurkolni. (A szőlőnél manapság ugyanezt teszik, csak hogy peesétviaszszal) A többi almát egyenkint fűgefalevélbe takargatták, kivéve a hulladék gyümölcsöt, aztán kosarakba rakták vagy pedig agyaggal kenték be.

A körtét beszurkolta és szájával lefele fordított edényekben verembe ásták. A tarentinumiakat legkésőbb szedték le, az anitiumiakat pedig többször mazsola borban tartották el. A barkóczát is verembe rakták, az edények nyílását gypszszel takarták el és két lányi földet hánytak fölibök. Csakhogy ezt a vémet napos helyen ásták, az edények nyílását lefelé fordították, a szőlőt venyigéstől vágják le s ugy függesztették fel azokat leneknél hordókba. Későbbi írók még nagyobb gondot kívánnak kifejtetni a gyümölcs eltartása körül. Azt mondják, hogy az almát új, szőlőt hold fogytakor, a nap harmadik órája után, napfényes szeles időben kell leszedni, ezekből pedig azokat kell kiválasztani, a mik száraz helyről valók és épen teljes érédes előtt vannak. A szőlőfürtöket előbb meg kell takarítani a rothadt szemektől, aztán venyigéstől kell felkasztani hordókba, a hordókat pedig el kell zárni a levegőtől.

Ép így kell bánni a körtével és barkóczával is, ugy azonban, hogy minden egyes darab gyümölcs szárát be kell szurkolni, a hordók közelében nem szabad víznek lenni. Némelyek kocsánostól gypszbe téve őrzik meg, mások boros hordókban, ugy azonban, hogy a fürtök ne érik a bort. Mások meg agyag edénybe helyezték almát is tesznek hordókba és azt hiszik, hogy ettől a boralmazatot kap. Mások meg előnyösnek találják, ha mind-ezen gyümölcs kölesbe tétetik el. A legtöbbben vermekbe rakják a gyümölcsöt és pedig két lányi vastagságu homoktalajra, a verem nyílását földdel zárják el. Egyesek fazekas agyaggal szórják be a fürtöket, ezeket a napon megszáritják és aztán felaggatják; felhasználás alkalmával aztán lemossák az agyagport. Az almáknál a kréport borral vegyítik. A legnemesebb alma fajokat gypsz sárral vagy vízszel kenik be, de ha a gyümölcs nem volt kellőleg megéredve, igen könnyen beáll a rothadás és a gyümölcs héja megrepedezik. Az almát állandóan azon oldalára fektetik, a hol a kocsán van. Némelyek galyastól szedik le az almát, ezeket bodzabekkebe dugják és a már leirt módon temetik el. Mások minden almát vagy körtét egy-egy külön agyag edénykébe helyeznek, melynek száját beszurkolják és együttesen hordóba rakják; mások ismét gypotba vagy szalmával vagy vettett agyagföldbe rakják el a gyümölcsöt. Mások meg agyag tálakba vagy homokkal meghordott vermekbe rakják és azonnal beföldelik száraz földdel, mások földszurkossal szórják be a bírsét és aztán mézbe mártják azt.

Columella azt mondja, hogy egyesek szurokkal beöntött cisternákba vagy kutakba is merítették alá gyümölcsöket. (Ezt ma is sokan teszik a szilvával). Ligeriában, a mely a tenegerparton, közel az Alpokhoz fekszik, napon szárítják meg a fürtöket, ezeket aztán kakába esavagatják, hordókba rakják és a hordó tetejére gypszet öntenek. A görögök ellenben platán vagy szőlő és fűgefalevelekbe takargatják a szőlőt, egy napon át árnyékos helyen szárítják, azután hordókba rakják törkölyt rakván közé. Ily módon őrzik meg a coi és beritumi szőlőt, a melynél zamatosabb a világon nincs. Mások mihelyt lezsedték a szőlőt, azonnal hamulugba mártják, hogy így aztán megtartsa zamatoságát, ennek utána megszáritják a napon, majd meg meleg vízbe mártják, azután megint napra teszik, azután a fenti módon levelekbe takargatják és törkölyvel vegyesen hordókba rakják. Némelyek előnyösnek tartják a szőlőt fűrészpörben őrizni meg, mások azt javasolják, hogy a szőlőt az almától külön hankába kell felkötözni, mert igen jó, ha a felaggatott szőlőt belepi a por. Hogy pedig védve legyen a darázs ellen, olajjal szokták a szájából bespriczezní.

Mindez csak azt igazolja, a mit a cikk elején mondtunk.

F. C. Binéz után.

R. Gy.

Hirdetmény.

696. sz. — Mely mellett városunk területén lakó önálló iparos és kereskedők értesítették, hogy a városi tanács, mint I-ső foku iparhatóság mellé az 1897-ik évre való jogosultsággal választandó 20 iparhatósági megbízott választására határnapul *folyó évi december hó 14-ikének délelőtti 9 órája* a városháza tanácstermébe kitűzetett. Mi azzal hozatik köztudomásra, hogy választó mindazon iparos és kereskedő, a ki e czélből összeállított, közszemlére kitétel után mint nem kifogásolt, jóváhagyással záradékoltt névjegyzékbe befnfoglatatik, választható pedig az, ki legalább 10 frt 50 kr. III-ad osztályu kereseti adót fizet, s mint ilyen, az arról készített névjegyzékbe be van vezetve.

A választás szavazatlapokkal történik, tart reggeli 9 órától esti 6 óráig.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1896-ik évi november hó 27-én tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Megyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósága téli közgyűlést f. hó 17-ikén tartja. A meghívó így szól:

23819/896. sz. — „A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges törvény és szabályrendeletileg megállapított rendes téli közgyűlés határidejűl — főispán ur Ó méltóságával egyetértőleg — a t. évi decz. hó 17-ik és következő napjának d. e. 9 órája Rimaszombat városába tűzetett ki.

Midőn erről vármegyénk t. közönsége ezennel értesítették és a vármegye bizottság tagjai személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkértek, — egyidejűleg köztudomásra hozatik, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait a vármegyei közgazgatási bizottságból törvény értelmében az év végével kilépendő tagok helyeinek választás utján leendő betöltése, — az 1897-ik évre a vármegyei különböző bizottságoknak törvény szerinti megalakítása és illetve kiegészítése, — az 1897-ik és 1898-ik évre elkészített s a vármegyei közgazgatási bizottság által előzetesen letárgyalt s közszemlére kitétt törvényhatósági utiköltség előirányzat tárgyalása és megállapítása a választott vármegyei tagok 1897. évre érvényvel bírandó névjegyzékének bemutatása, továbbá a vármegyei új székház építési ügyének előkészítésére kiküldött bizottság által a pályázat kihirdetése tárgyában beadott jelentésnek tárgyalása, valamint egyéb a tárgysorozatban szabályszerűen kihirdetendő közérdekű ügyek fogják képezni.

Rimaszombat, 1896. évi december hó 1-én.

Bornemisza, s. k., alispán.“

Hírek és vegyesek.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 11-én — pénteken — délelőtt közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Új megyei székház építési tervének megállapítása iránt készített tervezet bemutatása. — 2. A róm. kath. felekezeti iskolai adóügyben hozandó határozat. — 3. Városi szegények intézetének 1897. évi költségvetése. — 4. Az 1895—96. tanévi iskolai számadások. Az érdekes tárgyakra felhívjuk városunk képviselőinek figyelmét.

Eküldetétel. Az új roznyó püspök: *Ivánkovits* János f. hó 7-ikén tette le a hivatalos esküt Bécsben a király előtt, ki az aktus után az új püspököt audiencián fogadta. Az ünnepélyes installáció, — mint halljuk, — februárban lesz.

A miniszter köszönete. A közügyeket támogató jótékonyágáról híres főúr: *Andrássy Dénes gróf* a dernői róm. kath. elemi iskola czéljaira legutóbb egy tantermet és tanítói lakást magában foglaló épületet engedett át állandó használatra. A nemes szívű gróf urnak a népoktatás érdekében tanúsított ezen hazafias áldozatkészségeért a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter most őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

Koburg herceg Gömörben. A baloghvári uradalomnak magas vendégei voltak néhány napig. *Koburg* Fülöp herceg ugyanis f. hó 5-ikén esti 9 órakor a rendes személynovathoz csatolt kocsihív fiával Rimaszombatba érkezett. A perronon *Schulhof* Pál állomástörök és *Marikovszky* Géza a herceg uradalmi számtartója fogadta és üdvözölte a magas vendéget, ki rövid, szívélyes társalgás után fiával az állomáson váró kocsihívra ült és Balogra hajtattatott. Itt, — mint halljuk, — négy napon át vadászatokot tartottak. A herceg, — az eddigi terv szerint, — holnap, esütörtökön Feledről utazik el.

25 éves tanári és igazgatói jubileum. Mint értesülünk, a losonezi m. kir. all. főgymn. tanárai és az intézet ifjúsága f. év decz. hó 12-én d. e. 10^{1/2} órakor ünnepséget rendeznek Gresits Miksa igazgató tiszteletére, aki a jelen iskolai évben töltötte be 25-ik esztendőjét annak, hogy a tanári pályán működik. Ezen ünnepségre a nagyközönség külön meghívót nem kap, hanem egyszerűen a lapok útján hivatik meg. Ugy tudjuk, hogy az ünnepelt tanferfiu tiszteletére ugyan az nap este 8 órakor a Vigadóban társas vacsorát rendeznek.

Érettségi vizsga. Mint lapunk megelőző számában említettük, a pót- és javító érettségi vizsgálatok a rimaszombati egy. prot. főgymnasiumban tegnap e hó 9-én folytak le *Glauf* Pál ev. főesperes elnöklete alatt *Csiky* Lajos kormánybiztos jelenlétében. Egész szóbeli érettségi vizsgát négyen tettek, míg nyolczan javító vizsgára állottak. Az eredmény lapunk zártáig még ismeretlen. *Csiky* Lajos akad. tanár kedden este érkezett városunkba s itt, miután szeptemberi működése által kellemes emléket hagyott maga után, ezuttal is a legszivesebb fogadtatásban részesült.

Közgazgatási bizottság. A megyei közgyűlés előtt, f. hó 14-ikén, e hónap második hétfőjén a megyei közgazgatási bizottság ülést tart Hámos László főispán elnöklete alatt.

Koszoru alap. Fábry János főgymn. tanár néhai Hudoba Sámuel nyug. takarékpénztári pénztáros ravatalára helyezendő koszoru helyett tíz o. é. forintot adott

a főgimn. pénztárába oly kikötéssel, hogy ez összeg az elhunyt nevére tett alapítványként kezeltesse. Ily módon megboldogult halottaink emléke állandóan megmarad a kegyeletes szivekben.

Uj vasutvonal közigazgatási bejárása. A tiszolcai irányú új vasutvonal közigazgatási bejárása f. hó 7-ikén ment végbe. A keresk. minisztérium képviselője Papp Árpád min. titkár és Spányi Kálmán műszaki tanácsos jelenték meg. A vármegyét Bornemisza László alispán és Juraskó Jakab kir. főmérnök képviselték. Ott volt a vasutvonal tervezője: Kubinyi Géza orsz. képviselő; továbbá a vállalkozók megbízottja: Quntner. E vasutvonal méltó párja lesz a tiszolcai-zólyombrézói vonalnak. Itt is nagy emelkedések vannak, s mint halljuk, ez is vegyes, részben fogaskerekű, részben adhaesiosz rendszer szerint fog épülni.

Okmányátadás. Említettük lapunk múlt számában, hogy a helybeli polgári olvasókör Juraskó Jakabot és Váry János tiszteletbeli tagjait választotta. Előbbinek az erről szóló diszokmányt folyó hó 8-ikán, kedden nyújtotta át egy bizottság, melynek tagjai voltak: Rabély Miklós olvasókör elnök, Soós Ferenc építész és Eckstein Fieskó választmányi tagok és Korács László jegyző. Az átadás alkalmával Rabély Miklós az olvasókör nevében megköszönte a sok fáradságot és érdeklődést, melyet Juraskó Jakab, a jeles főmérnök a kör házának felépítése iránt tanúsított, s mellyel a város polgárságának kitüntető elismerését méltán megérdemelte.

A helybeli korcsolyázó egyesület évi közgyűlését f. hó 13-ikán tartja meg. Az egyesület tagjai — mint halljuk — szép számmal jelentkeztek eddig is, s így kilátás van arra, hogy — ha jó jeg lesz, — e kellemes és testető sport igen sok híve fog kedélyes szórakozást találni a jégpályán. A közgyűlésre felhívjuk az egyesület tagjainak figyelmét és érdeklődését.

A gömörmezei atletikai-klub évi közgyűlését folyó hó 20-án délután tartja a tornaestélyben. Miután már másodikban hívják össze a klub tagjait, az alapszabályok értelmében ez a közgyűlés — tekintet nélkül a megjelenő tagok számára — határozatképes lesz, s valószínűleg akként fog határozni, hogy a klub oszlattassék fel.

A polgári olvasókör második házi estélyét f. hó 5-ikén tartotta saját helyiségében. A szépen sikerült mulatság kedélyesség dolgában esepet sem maradt mögötte az első házi estélynek. Az ifjúság vígan volt, tánczolt éjjeltűn 2 óráig, s a szünet alatt Szabó Lajos, a kör tiszteletbeli jegyzője szórakoztatta egy nagy tetszéssel fogadott szabad előadással a szép társaságot.

Tea-estély. A helybeli kereskedő ifjak egylete f. hó 6-án sikerült tea-estélyt rendezett a „Három Rózsa” nagytermében. A közönség ez estélyen nem vett ugyan nagy számmal részt, azonban akik ott voltak, pompásan mulattak. A rendezők derék gárdája igen sok figyelmet tanúsított a közönség iránt és sikeresen gondoskodott arról, hogy a jelenvolt hölgyközönség kellemes szórakozást találjon a mulatságon.

Műkedvelő előadás. Nehány helybeli műkedvelő vasárnap — folyó hó 13-án — a „Három Rózsa” nagytermében a városi szegények karácsonyfájára műkedvelői előadást rendez: mely alkalommal a „Betyár kerdője” című népszínművet adják elő. Felhívjuk a közönség figyelmét ez előadásra a jótékony cél iránt való tekintetből is.

Új kaszinó. Rimaszécsben, a régóta hiányát érzett kaszinó f. évi november hó 29-én Marikovszky Géza urad. tisztartó felhívására 24 helybeli taggal megalakult. Helyisége a nagyvendéglő felső részében van, kellőleg felszerelve. Jelzett napon d. n. 4 órakor érkezet volt, hol Marikovszky Géza mindenekelőtt dörgő éljenzés között elnöknek megválasztatván, üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat, s a kaszinó szükségességének fejtegetése után, az együvé tartásra, egymás iránti szívélyességre hívja fel a tagokat. A finanszialis kérdések letárgyalása után, élénk vita indult meg a felett, hogy mily című lapok rendeltesse nek meg. Meg lett állapítva 3 politikai napi, egy megyei, 2 élcz és egy szépirodalmi lap. — Ezek után a megrendelt közveosora következett, melynek folyama alatt Frits Ferenc kir. jbiró a töle megszokott szellemességgel, humorral, szőlván az ékesszólás művészi mesteréhez — Vattay László felkészhez, — Marikovszky elnököt köszöntötte föl — Vattay szintén az elnök egészségére ürítette poharát — Voltak még verses pohárköszöntők is, szintén az elnökre és pénztárosra.

Válasz. Tisztelt szerkesztő úr! Beesés lapjának múlt számában „Utóhangok az agarász-versenyről” ezim alatt megjelent közleményben a közlemény írója, az előzőleg megjelent versenyindóstitást oly elkéseredett kirohánással támadta meg, s a tudóstitást úgy tüntette fel, mintha azzal egyes agarak díesérése s mások háttérbe szoritása célozotatott volna, s mintha a díjnyertes agar érdemtelennül vitte volna el a részére kiadott tiszteletdíjat. Engedje meg, t. szerkesztő ur, hogy e czikkre, mint az agarász-egyesület titkárja és hivatalos tudóstitója, reflektálva, e helyen kijelenthessem, hogy az elegy-versenyről megjelent tudóstitás, valamint az egyes futamok leírása a valószínűleg teljesen megfelelők voltak, s azokban a verseny lefolyása, úgy a mint az végbement, minden czélatosság mellözésével lett feltüntetve. Azon kritikára vonatkozólag pedig, hogy a „Kedves” nevű agar „jó nyulfogó, de nem elsőrendű agar”, mint czikkirő szerint „eddiggi gyakorlati, de eredménytelen versenyfutásai is igazolnak”, csupán azt jegyzem meg, hogy „Kedves” összesen négy ízben szerepelt versenyeken, s ezek közül kétszer a második díjat érdemelte ki, most pedig, mint első díj nyertese, a bilicomot nyerte el, — tehát azzal, hogy négy verseny közül háromszor kitüntette magát, versenyképességét és kvalitását mindenesetre kimutatta. — Egyebekben Ragályi Kálmán kedves barátom, mint a versenytudóstitás felülbírálójának, az agarászat terén szerzett tapasztalatait és theoretikus nézeteit nagyra becsülöm, de ez esetben véleményét már csak azért sem fogadhatom el, mert nevezett barátom „Kedves” futásait nem is látta, s így arról véleményt nem nyilváníthat, és e szerint a szereplő agarak versenyképességét felül nem bírálhatja, sem pedig azokat nem klaszifikálhatja. — Feled, 1896 decz. 8. Kiváló tisztelettel gróf Almásy Arthur

Tornaestély. A rimaszombati egy. protest. főgimnásium disztornászai f. 1896. deczember hó 19-én,

a főgimnásiumi tornaestélyben játékonvezető tornaestélyt tartanak, melyre az érdeklődő közönséget meghívja — a rendezőség — Kezdeté este pont 8 órakor. — Belépti-díj 30 kr.; tanulóknak 20 kr. — Felülfizetéseket a játékonvezető érdekében köszönettel fogadunk s hírlapilag nyugtázzuk. — Sorrend: 1. Füzér, népdalra: Bemutató az alginmásium tornászai. 2. Szabadgyakorlatok sulyzókkal. 3. Füzér, Klapka-induló. 4. Csapatornázás a bakon (alginmásium tornászai.) 5. Csapatornázás nyújtón. 6. Verseny-sulzdobás távolra 7 klgrammos golyóval. 7. Verseny-magasugrás. 8. Versenyornázás a korláton. (Egy előmutatott s két szabadon választott gyakorlat) 9. Kardvívás. 10. Versenyornázás a nyújtón. (Egy előmutatott s két szabadon választott gyakorlat) 11. Füzér Rákóczy-induló. 12. Verseny-mászás. (alginmásium.) A versenyeken győztesek oklevéllel jutalmaztatnak s kihirdettetnek. A torna-estélyt táncz követi éjféltűni 1 óráig. — A múlt évben a közönség annyira érdeklődött a szórakoztató s szépen sikerült tornaestélyek iránt, hogy biztosra vehető, miszerint ez első estélynek szápszámu közönsége lesz.

A „Gömör” szálloda gazdát cserélt. A régi Gömöri szállodát, mint olvasóink emlékeznek, átvette Flamm s csinált belőle „Gömör” szállodát, most visszakerült a régi gazda: Gömöri Ele, s az egész szállodát, vendéglőt, hávéházat teljesen rendbe hozva adja át a közhasználatnak. Az e téren már évek hosszú során igen sok tapasztalatot szerzett szálloda tulajdonos bizonyára méltó lesz továbbra is régi jó hírnevére. A „Három Rózsa” szálloda vezetését régi bérlője Gömöri Miksára bizta.

Megszűnt sertésvész. A rimaszombati járás területén a sertésvész megszűnővén, az alispán megengedte, hogy a városunkban tartandó országos és hetivásárookra az egészséges sertések a város területéről, s a rimaszombati, rimaszécsi és tornallyai járasok azon községeiből, hol a zárlat feloldatott, felhajthatassanak.

Negyedszázados emlékünnepe. Az iglói m. kir. áll. tanítóképző-intézet 25 éves fennállásának évfordulóján 1896 deczember 19-én és 20-án emlék-ünnepet rendez, melyre az intézet volt tanítványait. A társintézeteket és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az igazgató tanácsa nevében: Dr. Hajnóczy R. József kir. tanfelügyelő, a tanári kar nevében: Arányi Antal igazgató

Az árvák karácsonyfájára bejött adakozásokat ezennel köszönettel, s azon kéréssel nyugtázzuk, hogy a nagyérdemű közönség az e hó 20-án, esti 5 órakor, az óvoda társalgó-termében tartandó ünnepségen, a hol az ajándékok kiosztása eszközöltetik, megjeleni mentől számosabban sziveskedjék. Rimaszombat, 1896. decz. hó 8-án Tisztelettel az elnökség. — Bornemisza Lászlóné 1 frt, ruhanemű, 25 darab kalács. Máriaassy Lászlóné 1 frt, ruhanemű. Kern Adolfné 1 frt, ruhanemű. Samarjay Jánosné 2 frt. Bornemisza Istvánné 5 frt. Báró Luzsénszky Henrikné 2 frt. Molnár Józsefné 1 frt. ruhanemű. Frank Adolfné 1 frt. Vozáry Györgyné 1 frt. Ujházy Tivadarné 2 frt. Rakottay Danó sütemény. Dr. Zehery Istvánné 1 frt. Szlávay nővérek 50 kr. Kovács Rubini Antónia 1 frt. Czimer Miksáné 1 frt. Tibély Zsigmondné ruhakelme. Terhes Pálné egy öltözet ruha. Szabó Lajosné 50 kr. Glanf Pálné 50 kr. Marton Jánosné 1 frt, alma. Mészáros Kálmánné ruhanemű. Kubinyi Ferenczné 1 frt. Dr. Klimó Jenőné 1 frt. Nagy Ferenczné 1 frt. Michnay Gyuláné 50 kr. Türköly Józse né 50 kr. Papp Lászlóné 50 kr. Czikora Istvánné 25 kr. Kapor Jánosné 30 kr. Vajda Istvánné 20 kr. Herman Béláné 30 kr. Kemény Bertalanné ruhanemű. Tomcsányi Lászlóné 1 frt. Szentmiklóssy Gyuláné 50 kr. Ragályi Gézané 1 frt. Szabó Károlyné 1 frt. Czivicker Ottoné ruhanemű. Liszka Józsefné 1 frt. Dr. Széless Ödönné 1 frt. Feketének Otte Hedvig 1 frt. Horváth János 1 frt. Szöllösy Julia ruhanemű Heksel Bertalanné 50 kr. Bródy Bertalanné 50 kr. Bernáth Gyuláné 1 frt. Erdélyi Jánosné 50 kr. Széplaky Lajosné 1 frt. Dr. Löcherer Tamásné 1 frt. Horváth Lászlóné 1 frt. 50 kr. Gelmann Samuné 1 frt. Weisz Dávidné 1 frt. Steeh Kálmánné ruhanemű Landau A.-né 50 kr. Polnis Jánosné 1 frt. Fülöp Bérinné 50 kr. Majomi Józsefné 50 kr. Kálnay Mária 50 kr. Idősb Sütő Istvánné 1 frt. Czinke Istvánné 1 frt. Bakasy Istvánné 1 frt. Zsachar Gusztávné 50 kr. Kerekes Dezsőné 50 kr. Fábry János 50 kr. Szentmiklóssy Kálmánné 2 frt. Kohn Adolfné 50 kr. N. N. 10 kr. Ethey Aranka 1 frt. Özv. Miskolczy Istvánné sütemény. Török Klemma 50 kr. Molnár Jánosné 50 kr. Szikorszki 10 kr. Kovács Raimen Anna 50 kr. Sarinay Ignaczné 20 kr. Balogh Endréné 50 kr. Báthory Jánosné 10 kr. Smegner Károlyné 30 kr. Reisz Józsefné 50 kr. Sárkány Imréné 50 kr. Bakasy Józsefné 1 frt. Dr. Szabó Samuné 1 frt. Grosinger Miksáné 50 kr. Lichtschein Adolfné 1 frt. Benyo Béláné 50 kr. Stolez Mártonné dió. Glücksthal Mórné ruhanemű Draskovits Gáborné 50 kr. Dapsy Józsefné 1 frt. Jaczko Pálné 50 kr. Bodor Árminné 50 kr. Folyamny Kálmánné 50 kr. Váry Jánosné 50 kr. Holländer Lajosné 1 frt. Eszényi Gyuláné 50 kr. Kubinyi Bertiné 1 frt és dió. Kubinyi Imréné 1 frt. Henney Kálmánné 1 frt. Lukács Gézané 1 frt. Ifj. Sütő Istvánné 1 frt. Dr. Ráróssy Gyuláné 1 frt. Krecs Józsefné 50 kr. Forster Imréné 1 frt. Kubinyi Aladárné 2 frt. Beliczky Viktorné 1 frt. Szakall Vinczéné 50 kr. Abonyi Amália 1 frt. Sigmund hadnagy 50 kr. Mancez Józsefné 50 kr. N. N. 1 frt. Józsa Antalné 1 frt. Hányi Gyözöné 1 frt. Rakottay Lajosné két darab képeskönyv. Mindszenty Bertalanné 20 kr. Kohn Sámuelné 1 frt. Szerényi János 1 frt. Tornay Györgyné 1 frt. Soós Gyuláné 50 kr. Czikora Jánosné 50 kr. Turék Józsefné 50 kr. Brauner Gyuláné 50 kr. Krausz Sándorné 50 kr. Szűgyi Zsigmondné 50 kr. Szidelszky Béláné 50 kr. Institoris Endréné 1 frt. Kohn Albert 50 kr. Kishonthy Józsefné ruhanemű. Szontagh Károlyné 1 frt. Juraskó Jakabné 1 frt. Pitta Lipótné 1 frt. Varga Lajosné 50 kr. Szathmáry Józsefné 50 kr. Lemonton Laiz 50 kr. Lengyel Györgyné 1 frt. Dr. Veres Samuné 1 frt. Illés Gyuláné 50 kr. Matócsy Pálné 50 kr. Komjáthy Gizella 50 kr. Idősb Káposztás Józsefné 1 frt. Tóth Józsefné 50 kr. Kishonthy Anna 80 kr. N. N. 20 kr. Rónay Gyuláné 50 kr. N. N. 20 kr. Pongrácz Pálné 50 kr. Farkas Ábráhamné 2 frt, ruhanemű. Molnár Lajosné 1 frt. Putra Edéné 50 kr. Nádasy Sarolta 20 kr. Bodrogközi Lajosné 20 kr. Szentmiklóssy Angusztia 90 kr. Kalla Mihályné 50 kr. Veil Mórné 50 kr. Sipos Jánosné 10 kr. S. J. 10 kr. N. N. 40 kr. N. N. 50 kr.

„A Fővárosi Lapok” új tulajdonosa. A legrégebbi magyar lapnál a 33-éves „Fővárosi Lapok”-nál öröndetes változás állott be: a lap tulajdonjogát egy részvénytársaságtól maga az eddigi felelős szerkesztő Porzolt Kálmán vette át s a lapot maga a szerkesztőség adja ki, melynek kebelében az ország legtekintélyesebb írói vannak. A „Fővárosi Lapok” már három irodalmi generációt nevelt föl s így már régebben irodalomtörténeti fontosságra emelkedett; két éve pedig a politikai világban is színt tesz, s mennyiben új utat tört, egy új politikai iránynak, a sovínisza magyar kulturpolitikának szerzett diadalt. Az összes politikai pártoktól független, nyílt, őszinte és szókimondó organuma ez maguknak a független íróknak, kikhez a többi lapok szerkesztőségeiből is számos olyan író csatlakozik, ki szabad véleményét nem írhatja meg a saját lapjában s ezért a minden irányban független „Fővárosi Lapok”-ban nyilatkozik. Igazi naturalista újság, melyből az unalmas, nagyképu politika ki van zárva s a legszárababb politikai eseményt is tetszős szépirodalmi formában dolgozzák föl. Vezérezikket Beksics Gusztáv, Eötvös Károly, Hegedüs Sándor, Szathmáry György, Porzolt Kálmán, Balogh Pál, Lipesev Adam, Kozma Andor, Ligetkúti Iyán, Szokolay Kornél stb. itak bele. Tárzarovatában Jókai Mór, Agai Adolf (Porzó), Vértessy Arnold, Tolnay Lajos, Vadnay Károly, Jakab Olón, Szabóné Nögáll Janka, Gyarmathy Zsigáné, Gabányi Arpad, Endrődy Sándor, Bartók Lajos, Abonyi Árpád, Dalmady Gyöző, Kazár Emil, Lauka Gusztáv, Makai Emil, Radó Antal, Adorján Sándor, Pósa Lajos, Szabó Endre, Szász Károly, Szaboleska Mihály, Szana Tamás, Szépfaludy Ö. Ferencz, Sziklay János, Torkos László, Tömörkény István, Vértessy Gyula, Zichy Géza gróf stb. neveivel találkozunk. A lap kulturpolitikai hivatásának megfelelően tényleges kulturális munkát is végez: a „Fővárosi Lapok” szerkesztősége az ország különböző vidékein jótékony kulturális célokra teljesen díjtalanul felolvasásokat és hangversenyeket rendez; a budapesti Nemzeti Színház számára ezer koronás pályadíjat tűzött ki társadalmi színműre, s a pályázat eldöntése után az előfizetők a jutalmazott drámát díjtalanul fogják megkapni. Hasonlóképu díjtalanul kapják az előfizetők a „Fővárosi Lapok” Alma-nachját, mely díszesen illusztrált vaskos kötet lesz szépirodalmi dolgozatokkal. Egyetlen lap a „Fővárosi Lapok”, mely hetenként időszerű illusztrációkat is közöl s ezenfelül ez előfizetők kedvezményes áron kapják a legrégebbi magyar divatlapot, a „Magyar Bazár”-t. Fel kell még emtenünk, hogy a „Fővárosi Lapok” az egyetlen újság, mely most újonnan berendezett nyomdájából francia rendszertű betűkkel, tisztán nyomva, finom fehér papírosra jelenik meg, s a melynek nemesak politikája becseültes és a tónusa tisztességes, hanem a külső megjelenése is az előkelő szalonokba való

Karácsonyi album. A „Magyar Hirlap” közönsége hozzá szokott már ahhoz, hogy olyan karácsonyi ajándékot kapjon, a melynek nemesak napi érdekessége, hanem igazi belső becsé is van. Ilyet ígért a „Magyar Hirlap” az idénre is, és most már idején valónak látja, hogy azok kíváncsiságát kik kedveskedésre rokonszenyvel számítanak, kielégítse. A „Magyar Hirlap” karácsonyi meglepetése egy gyönyörű tükör lesz, a melyben az összes ezredéves ünnepélyek hü képét látják majd az olvasók. Az egész album a millenárius nagyszabásu ünnepségek érdekes érdekességeivel lesz tele, úgy a szöveg, mint az illusztrációk tekintetében. Ami a millenárius esztendőt feledhetlenné tette; mind meg lesz örökítve az albumban. Az album szövegét igazi belletristai tollal írták meg a „Magyar Hirlap”-nak leghivatottabb munkatársai; az illusztrációk pedig mind művészi kéztől valók. Ez az album valóságos történelmi ereklye lesz. A mai kor fiai kegyelettel mutogathatják sok sok év múlva unokáiknak, a kik belőle ösmerhetik meg leginkább a mai ezredéves ünnepük nagyosságát. A „Magyar Hirlap” olvasóközönségének minden várakozást felülmúlja majd ez a fényes karácsonyi ajándék. Aki 1 frt 20 krral előfizet a „Magyar Hirlap”-ra (Budapest, Honvéd-utca), díj és bélyegmentesen kapja meg e nagy albumot.

Köztelek Zsebnaptár 1897. évre. A mezőgazdasági viszonyok mostohaasaga mindinkább sürgeti a mai jobbara külterjes gazdálkodás belterjesebbé tételét. Ez azonban az ó sokoldalúságával egyuttal megköveteli, hogy a gazda is nagyobb ismeretekkel rendelkezék. A gazdának valóságga egy élő Vadamecnunak kell lennie, hogy a viszonyok különböző alakulási között mindenkor feltalálhassa magát és a leghelyesebben intézkedjék, vagy minduntalan kézi könyvtárát kell felkeresnie, ha valamely kérdésben emlékező tehetsége felmondja a szolgálót. Ezt teszi feleslegessé a III. évf. megjelent, Köztelek Zsebnaptára 1897. évre, mely nemesak szakavatott tanácsos s megbízható adatokkal szolgál a gazdának minden felmerülő esetben, de egyuttal, mint ezime is mutatja, rendes jegyzőkönyvül is használható. A dustartalmu közel 400 oldalra terjedő Köztelek Zsebnaptár Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai szerkesztésében jelent meg, de résztvettek abban hazánk elsőrendű írói. A Köztelek Zsebnaptár felőleli az állattenyésztés és takarmányozás (dr. Kossutány és Cselkó nyomán) a növénytermelés és földművelés, szőlőszet és borászat, építészet, technika, gépészetre és az üzemre vonatkozó legfontosabb és napponkint szükséges adatokat, a takarmány emészthetőségét és összetételét feltüntető táblázatokkal, a legkülönböztetebb átszámítási táblázatokkal, egy teljes gazdasági könyvelési rendszert, az egész évre elegendő számos jegyzéket és e mellett még mindig elegendő tiszta lapot a folyó feljegyzések számára. Az erős és csinos vászonba kötött s számoló táblával ellátott Köztelek Zsebnaptár bolti ára 1 frt 50 kr. a Köztelek előfizetői s az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai részére 1 frt 20 kr. a postai küldésért minden esetben 10 kr. Megrendelhető a Köztelek Zsebnaptár kiadóhivatalában, Budapest, IX. Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Szerkesztői üzenetek.

Csetnekiek. Szívesen tennénk eleget óhajtatásunknak, de a mennyiben az ily természetű nyíltéri közleményeknél szerkesztőségünknek a legnagyobb óvatossággal kell eljárnia, az önkéhez hasonló erős támadásokra, melyekről a beklődő felelős, csak teljesen ismert kezektől származó kéziratosokat használunk föl.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázatban és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként** sima, esikós, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázat-tal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvariszállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponkra 5 kros bélyeg ragasz-tandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Eladó ház.

**Rimaszombatban, a Szigyártó-ut-
cza 48. sz. alatt két különálló, egyik egészen
kő, a második pedig faház, a hozzá tartozókkal
együtt, szabadkézből eladó. — Értékzhetni Sza-
bó József népbanki pénztárossal**

ENGEL ADOLF

nagy áruraktára
RIMASZOMBAT, Főtér.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség becses tudására hozni, miszerint raktá-
ramon lévő bel- és külföldi **rőfös és divat-
áruccikkéket** — tülhalmazás végett — *mé-
lyen a gyári áron alul kiárusítom.*

Egy mint legújabb **női és férfi ruha-
kelmék, cassanok, flanellek, cheviottok, fe-
kete gyász- és divatkelmek, mosó-barchetek,
saténok, kartonok, francia battistok,** nagy
raktár **szepességi vászon, damaszt- és
ezérna-grádluk, kávé- és asztalkészle-
tek,** nagy választék **bourret, crepp butor- és
matraczkelmék, Tunis- és csipke-függő-
nyök,** továbbá **atlasz, cachemier, ronge- és
selyempaplanok, ágy- és asztalterítők,
valódi angol flanel-takarók, besz-
terczebányai és gácsi lópokrócok,
fűzők- férfi- és gyermek-íngék,** stb. stb.

Különösen a férfiközönségnek saját ér-
deklükben ajánlom dus raktáramat **gyapju-
kelmekben,** u. m. **téli-kabát és Mentsi-
koff-szöveteket, valódi grázi loden,**
továbbá a legjobb minőségű **brünni és an-
gol cheviottok, fekete, peruvien, tos-
kin és camgarn-szöveteket** stb., melye-
ket végleg kiárusítok. — A n. é. közönség b.
látogatását elvára, maradok mély tisztelettel

6 - * **ENGEL ADOLF.**

Bérbeadó ház.

**Rimaszombatban, a Losonczy-ut-
cza 40. számú ház,** mely két különálló lakásból,
udvarból, nagy kert és esürből áll, 1897. év
február 1-től bérbe kiadó, esetleg örök áron is
eladó. Tudakozódni lehet **Dr. Löcherer Ta-
más** kórházigazgató orvossal.

Eladó ház.

Rimaszombatban, a **Rózsa-ut-
cza 20. sz. alatt** levő földszintes ház, mely két szoba, konyha, kamra, két
pince, egy lakható padlásszoba, fatartó és az udvarban
levő kis kert, — valamint a Kobáry-utczára néző istálló
és kocsiszin, mely kevés költséggel lakássá alakítható át,
együttesen vagy külön-külön is szabad kézből eladó. —
Ertekezhetni lehet ugyanott bármikor **Remenyik
Samu** tulajdonossal.

Salgótarjáni köszén.

Van szerencsém a t. közönség becses tu-
domására hozni, hogy az **Andrássi-uti fa-
kereskedésben** az általános legjobb-
nak elismert legjobb minőségű **salgótarjá-
ni darabos köszén**et állandóan raktáron
tartom, és azt kocsí (waggon) rakományban,
valamint legkevesebb mennyiségben is házhoz
szállítom.

A salgótarjáni fekete fényes (nem
Vadnai vagy Czenter Királdi barna) **darabos
köszén ára** egész kocsí (waggon) rakomány
az állomáson helyt átvéve **métermá-
zása 60 kr.,** kisebb mennyiségben **fak-
reskedésben 65 kr., házhoz szál-
lítva 70 kr. métermázsánként.**

A t. közönség szives megrendeléseit várva,
maradok tisztelettel Rimaszombat, nov. hó.

3-3 **KOHN ALBERT,**
fakereskedő és a Generali gömörmezei főügynöke.

Bor-árusítás.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, misze-
rint **saját termésű és tiszta kezelésű, almágyi
szőlőmben termelt boraimnak** ugy hordó,
mint pécsettelt üvegenkénti elárusítását **Deák
Ferencz-utczai** emeleti lakásomon megkezde-
tem. — Rimaszombat, 1896. november 25.

Kiváló tisztelettel **Benyo Béla.**

Bérleti hirdetmény.

4857. sz. Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonához tartozó,
eddig az itt állomásozó és kir. tüzezred által használt „Zöld-
fa“ **épület, istálló és állás** ugyszintén a **kispásti istálló
és mellék helyiségei,** — jövő 1897-ik év január hó 1-étől
bérbe adadni határozatván, a bérelni kívánók felhívatnak hogy fő-
ként vendéglőnek kiválóan alkalmas helyiségek bérbe vételére vonat-
kozó ajánlataikat, megfelelő bánatpénzzel ellátva, **december
hó 21-ig** a polgármesteri hivatalnál adják be.

Kelt szab. Rimaszombat, r. t. város tanácsának 1896-ik évi
november hó 24-én tartott üléséből
2-2 **Szabó György,** polgármester.

Nagy karácsonyi vásár!

GLÜCKSTHÁL MÓR DIVATÁRUHÁZA

RIMASZOMBAT, Főtér.

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét a közeledő ünnepekre összeállított s ezen
alkalomra **mélyen leszállított karácsonyi és ujévi ajándéktárgyaimra** felhívni,
tájékozással az alanti árjegyzék szolgáljon irányadoul:

1	levágott teljes creton ruha, 100 különböző minta szerint, csak	—	frt 98 kr.
1	jobb minőségben	1	08 „
1	„ „ „ Cosmanosi elsőrendű	1	44 „
1	„ „ barchet-ruha, minden színben a legszebb minták	—	97 „
1	„ „ „ jobb minőségben	1	25 „
1	„ „ „ Cosmanosi legjobb minőség	1	70 „
1	„ „ „ Loden szövet-ruha, téli	1	27 „
1	„ „ „ cheviott ruha, minden színben, kitünő minőség	2	10 „
1	„ „ „ casán-ruha, tiszta gyapjuból	2	25 „

Téli kendők 20 krtól feljebb, zephir-kendők 65 krtól feljebb, genillia-kendők, escharpok
minden színben és kivitelben, férfi-íngék, gallérok, kézellők, nyakkendők dús választékban, női
és férfi Jäger alsó-ruhák minden árban, kezdett és kész női-munkák igen nagy választékban. —
Jidonságok smyrna munkákban. Különösen felhívom a t. vevőközönség figyelmét az **ujjonnan
berendezett s óriási választékban raktáromra érkezett damaszt-áruimra,**
melyek a legszebb kivitelben s igen jutányosan szerezhetők be.

Azon biztos reményben tudatom ezt a nagyközönséggel, miszerint ezen ritka alkalmat
nem fogja elszalasztani s ezen mesés olesó árak mellett szükségletét nálam fedezi.

Kiváló tisztelettel
GLÜCKSTHÁL MÓR.

Nagy választék alkalmi ajándék-tárgyakban!

Vizmentes hőcipők magas szárral és meleg béléssel!

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ

női- és férfi-czipész

RIMASZOMBATBAN, Főtér 27. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen tudatni, hogy **27 év óta fennálló
czipész-üzletemet és raktáramat** a beállott téli időnyre **női-, férfi- és gyermek-
legnagyobb részét saját műhelyemben** készült, részint előkelő **budapesti és bécsi**
gyaraktól beszerzett **minden fajú lábbeli-árukkal dúsán felszereltem,** minek folytán
azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt látogatóim — fokozott divatszérű igényeit is
— **akár kész, akár megrendelésre** gyorsan előállítandó áruimmal, **legjutányosabb
árakon,** kielégíthetem.

Az a jó hírnév, mely üzletemhez kezdettől fogva fűződik, biztosítékot szolgálhat
jövőben is a tisztelt közönségnek arra nézve, hogy szíves megrendeléseinek gyors, pontos és
lelküimeretes teljesítése által teljes megelégedését fogom kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönség megtisztelő figyelmébe ajánlom magamat és üzletemet,
s irányomban eddig is tanúsított lekötőző pártfogásáért őszinte köszönetet mondok, maradtam
Rimaszombat, 1896. december hó

kiváló tisztelettel

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ.

Vadász- és lovagló-botosok egész magas szárral!

Hatóságilag engedélyezett nagy végeladás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudására hozni, hogy a 24
év óta fennálló s jó hírnevű **rőfös- és divatáruüzletemet** véglegesen felosz-
latom s a raktáramon levő összes ezikkeket **végeladás útján, gyári áron alól ki-
árusítom.**

Ezen kedvező alkalom felhasználására vagyok bátor mindenkinek a figyelmét fel-
hívni és kérni, győződjön meg az üzletemben levő összes **áruk kiváló jóságáról,**
valamint a pontos kiszolgálát és hallatlan olesó árakról.

Teljes tisztelettel

LANDAU A. FIA,
Rimaszombat, főtér 21. sz.

Dús választékban és olesó árban végeladásra kerülnek: A
legdusabb bel- és női ruhakelmék, fekete creppek, ternők, cheviottok, lüsterek és gyászkel-
mek, fekete és színes selyemszövetek, casán és női posztók, színes és fehér barchettek,
perkálok, férfi és női fehérműmek, valódi normal és Jäger alsóruhák, női mellfűzők, val-
lódi rumburgi, creas és szepességi vásznak, abrosz- és asztalkendők, törülközők, canavászok,
szepességi damasztgrádluk, asztal- és ágyszerítők, asztal-, ágy- és futó-szőnyegek, butorkel-
mek és ablak-függönyök, paplanok, menyasszonyi koszorúk és fátyolok, csipkék, szallagok
és díszes zsinórok, bőr- és szövött kesztyűk, harisnyák, nap- és esőernyők, brünni és angol
férfiruha-szövetek, valódi radványi posztók, valamint ehhez bélés és egyéb hozzávalók,
ezérnák, gombok, pamutok, selymek. Téli nagykendők, berlini és perkál-fejkendők, valódi
rumburgi vászonsebkendők, gallér és kézellők meglepő nagy választékban.

Mélyen leszállítva a gyári áron alól.

Karácsonyi és ujévi alkalmi vétel!

Karácsonyi és ujévi alkalmi vétel!

Eladó ház.

Rimaszombatban a Kossuth Lajos-utca 3-ik szám alatti, magános udvarral bíró emeletes ház szabad kézből eladó. — A venni szándékozók jelentkezzenek **Cseh Istvánnál** Sódoma-utca 7-ik szám. 2—*

Confekció! Női kabátok és gallérok.

Rendkívüli alkalom!

A közeledő karácsony alkalmával nem mulaszthatom el a n. é. közönség b. figyelmét felhívni díszesen felszerelt

karácsonyi nagy bazárom

szíves megtekintésére, hol a legegyszerűbb és leghálátatosabb

ajándékcikkek

jutányos áron szerezhetők be.

Többek között bátorodom felmiliteni a raktáromon lévő **valódi velencei háromoldalu tükröket**, ugyszintén **dohányzó- és szivar-asztal-kákat**, **Flüsch- vagy bőr-albumok** és **emlék-könyvek**, különféle **varró-kazetták**, — **diszes kotta- és ujságtartók**, s meg számtalan elő nem sorolt **pipere- és divatcikkek** óriási választékban.

Minden kivitelü kézimunkák kedvező árak mellett.

Hímzéshez szükséges **selymek és aranyszálak.**

Különlegességek uri divat-cikkekben.

Angol kelméből **nyakkendők** már 25 krajcártól kezdve, **Batizt- és lenn-zsebkendők** már 12 krtól kezdve **Férfi fehérneműek** nagyon olcsó ár mellett. Rendkívüli raktár **czipő-árakban**, ugy **vadász- és bagaria-csizmákban**, mint **korcsolyához alkalmas czipőkben**. — Czélszerű utazó és városi **sapkák**, szőrmével bélelt **kéngurubörkesztyűk**, valódi Jäger **alsóruhák**, **harisnyák** stb. stb.

Becses pártfogásért esedezve, vagyok illő tisztelettel

REISZ JÓZSEF,
divatárkereskedő
Deák Ferencz-utca.

Szönyegek és függönyök.

STEHLINSZKY IGNÁCZ

ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca.

Alólított tisztelettel hozom a nagyérdemü közönség tudomására, hogy a már 20 év óta legjobb hírnek örvendő **órási választék szőrmé-árakban.**

arany és ezüst ékszerárakkal

szereztem fel, mi által azon kellemes helyzetben jutottam, hogy a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni; mert a különféle **arany, ezüst és nickel zsebórákon**, valamint **inga-, álló-, közönséges** és diszes kiállítású **fali-, ébresztő- és vasuti órákon** kívül a legnagyobb választékban tartok **arany és ezüst ékszereket** is, u. m. **gyűrűk, karpereczek, fülön függők, brocheok, medailonok, hajtűk, nyakkendő-tűk, inggombok gyémánttal, drágakövel** vagy anélkül, továbbá **férfi- és női óraláncok, zszusuk** stb., stb. a legkülönbébb kivitelben és áron.

Bátor vagyok a nagyérdemü közönség figyelmét ezuttal felhívni, hogy alkalmi szükségleteinek beszerzése alkalmával üzletemet felkeresni el ne mulasztja, biztosítván előre is a kifogástalan jó árukról, valamint a legmúltányosabb árukról.

Elfogadok bármínő **óra- és ékszerjavítást** pontos és jó kivitelben jutányos áron.

A nagyérdemü közönség számos látogatását és pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

4—4 **STEHLINSZKY IGNÁCZ.**

Életnagyságu **arczkép** **kréta-rajzban.**

Legszebb szobadisz. Legkedvesebb emlék. — Legalkalmasabb ajándék karácsony és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítek művészi kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó áron.

Tessék árjegyzéket kérni!!

KOHN DÁVID

BUDAPEST, Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

1—10

Hirdetmény.

A gömörmegeyi nép- és iparbank az 1965, 2206, 5097, 4862, 4237, 4200, 2826, 2835, 4781, 4822, 4701, 4697, 4378, 4730, 4493, 5353, 5830, 4831, 4896, 5951, 5566, 5897, 588, 5177, 5268, 5885, 5276, 5558, 5572, 5481, 5500, 5596, 5785, 5916, 5892, 5661, 4189, 5948, 5913, 5905, 5784, 5937. és 5858. számok alatt elzalogosított és nem rendezett kézi zálogtárgyakat, u. m. arany-ezüst pénzeket és ékszereket, ezüst evő- és díszeszközöket, különféle értékpapirokat és betéti könyveket **1896. évi december hó 21-ik napjának** délutáni 2 óráján saját helyiségében elárvereztetti.

Rimaszombat, 1896. november 27.

Az igazgatóság.

Eladó házhelyek.

Rimaszombatban, a Jánosi- és Hunyady-utcák sarkán, a Krausz-féle vendéglővel szemben levő, a rimaszombati 261., 262. sz. tjkvben 781. hrzi szám alatt foglalt, házhelyeknek alkalmas **kert** szabadkézből egészben vagy parcellázva eladó. — Bővebb értesítést ad **e lap kiadóhivatala.** 2—*

Tudósítás.

Ügyes **fehérnemű varró** elvállal minden e szakmába vágó munkát, teljes kelengye és gyermek stáfirung varrását jutányos áron. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Lakás: Rimaszombat **Főtér 21.** Gaska-féle ház.

Rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság.

Árverési hirdetmény.

40533./II./896. sz. — A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, hogy Gömörmege rimaszombati járásban fekvő **Rimaszombat r. t. város** területén fizetendő bor-italadó, huszfogyasztási-adó, ezukorfogyasztási-adó, sör-italadó és szeszitalmérési-adó beszedési joga, az 1897. évi január hó 1-ső napjától 1897. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1898-ik évre is nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverések a m. kir. pénzügyigazgatóság helyiségében **1896. évi december hó 14-ik napján** délelőtti 10 órakor fognak megtartatni s a memnyiben ezek az árverések eredményre nem vezetnek, a 2-ik, esetleg 3-ik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanoly órában fog megtartatni.

A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul:

1. A kikiáltási ár évenként a bor-italadó fejében	9234 frt 59 kr.
A huszfogyasztási-adó fejében	3713 frt 93 kr.
A ezukorfogyasztási-adó fejében	6734 frt 58 kr.
A sör-italadó fejében	8524 frt 45 kr.

Az ital- és fogyasztási-adók fejében összesen 28207 frt 55 kr.

A szeszitalmérési-adó fejében 12987 frt 23 krtban határozatik meg.

Az árverések előbb a bor- és sör-italadók, és a hus- és ezukorfogyasztási-adókra nézve együttesen s ezután mindjárt ennek befejezte után külön a szeszitalmérési-adóra nézve fognak megtartatni. A bor- és sör-italadókra s a hus- és ezukorfogyasztási-adókra — bár adómeneként részletezve — csak együttesen teendő ajánlat s csak is mind a négy adómenre együttesen tett ajánlat lesz elfogadható. **A szeszitalmérési-adóra mindig külön teendő ajánlat; erre az adóra s a többi négy adóra együttesen tett ajánlatok nem létezőknek tekintendők.** De lehet árverelni külön csak a szeszitalmérési-adóra vagy külön a többi négy adómenre. Ha a szeszitalmérési adóra nézve az árverésen elfogadható ajánlat tétetett, de a többi négy adómenre nem, vagy fordítva, ugy a különben elfogadható ajánlat alapján kötött szerződés sem fog jóváhagyatni mindaddig, míg csak azok az adómenek is, a melyekre nézve az árverésen elfogadható ajánlat nem tétetett, ki kellőképen biztosítva nem lesznek.

1. Az árveréseken részt venni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár tizedrészét (10%-át) készpénzben vagy államkötvényekben vagy pedig a fennálló szabályrendeletek értelmében bánat énzül elfogadható, a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyammal, ha pedig ez a névértéken felül lenne, ez utóbbival számításba vehető egyéb értékpapirokba letenni.

Az árverések befejezte után a legkedvezőbb ajánlatot tevők esetleg tevő által bánatpénzül letett összeg visszatartatik, a többi árverezők bánatpénze pedig legott visszaadatik, kivéve, ha a legkedvezőbb ajánlatnak elfogadása bármely okból kétes, mely esetben a következő legkedvezőbb ajánlatot tevő bánatpénze is visszatartatik.

2. Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtnak, de ezek is az 1. pontban meghatározott bánatpénzrel látandók el. Ezekben az írásbeli ajánlatokban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kirandó s ha azoknak tartalma oly záradékot is magában foglal, mely a jelen hirdetmény és a részletes bérleti feltételekbe ütközik, ez a kikötés nem létezőnek tekintetik.

Az írásbeli ajánlatok, a melyek 50 kros bélyeggel látandók el, következőképen szerkesztendők:

En alulírott a bor-italadó, a huszfogyasztási-adó, a ezukorfogyasztási-adó és a sör-italadónak

szeszitalmérési adónak

község _____ községekből alakított beszedési kör, csoport területén való beszedéseért az 1897. évi január hó 1-től 1897. évi december hó utolsó napjáig terjedő időig, és pedig a bor-italadó beszedési jogáért _____ frt _____ krt, a huszfogyasztási-adó beszedési jogáért _____ frt _____ krt, a ezukorfogyasztási-adó beszedési jogáért _____ frt _____ krt, a sör-italadó beszedési jogáért _____ frt _____ krt, (a szeszitalmérési-adó beszedési jogáért _____ frt _____ krt), ajánlok fel bérösszeg gyanánt azzal a kijelentéssel, hogy az árverési és bérleti feltételeket ismerem, azoknak magamat mindenben alávetem, s jelen ajánlatomért az ide zárt _____ frt _____ krtból álló bánatpénzzel kezeskedem.

Kelt _____

Az írásbeli ajánlatokon a felajánlott összegek szóval és számokkal kirandók és az árverés megkezdésére fent kitűzött idő előtt legalább egy (1) órával lepecsételve a pénzügyigazgatóság főnökének adandók át.

3. Az árverezés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik és a haszonbéri szerződésre vállalt kötelezettség a legkedvezőbb ajánlat tevőjére nézve, illetve az 1. pontban említett esetben a következő legkedvezőbb ajánlat tevőjére nézve ajánlatának beadásával, a kinstárra nézve azonban csak a jóváhagyás iránti értesítés kézbesítésével áll be.

4. A haszonbéri szerződés jóváhagyása iránti értesítvény kézbesítése után nyolcz nap alatt, de minden-esetre a bérlemény tényleges átvétele előtt, a bérlő köteles az egy évi haszonbér egy negyed részét készpénzben vagy értékpapirokban, az 1. pont utmutatása szerint bérleti biztosítékul lefizetni vagy pedig a pénzügyi hatóság által elfogadhatónak talált jelzalogi biztosítékot nyújtani, illetőleg letett bánatpénzét kiegészíteni.

5. A többi részletes feltételek a pénzügyigazgatóságoknál és a pénzügyi biztosságoknál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők.

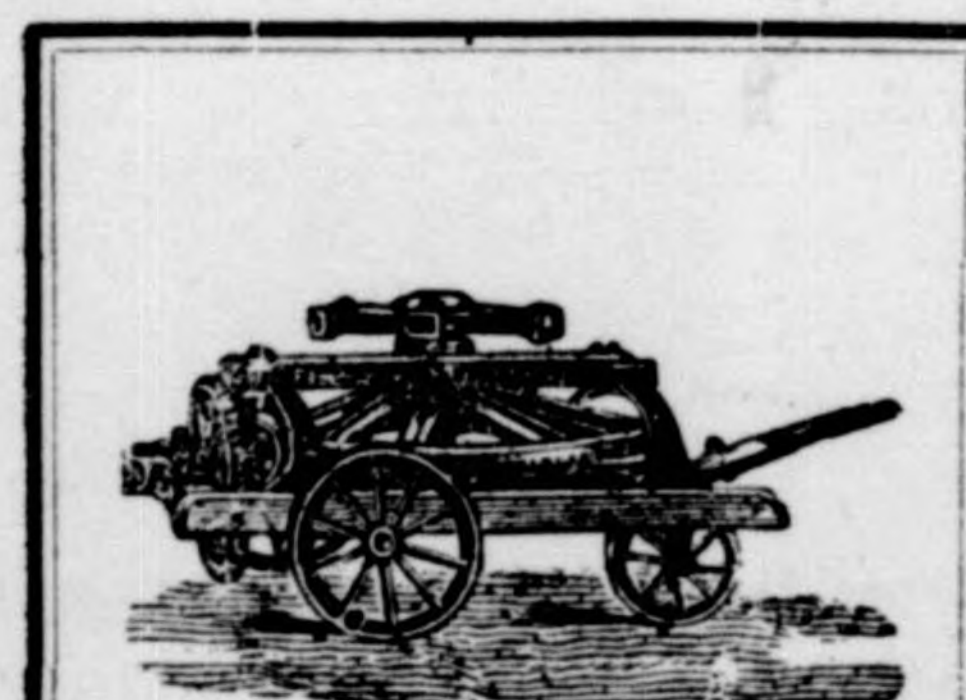
Rimaszombat, 1896. december hó 2-án.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

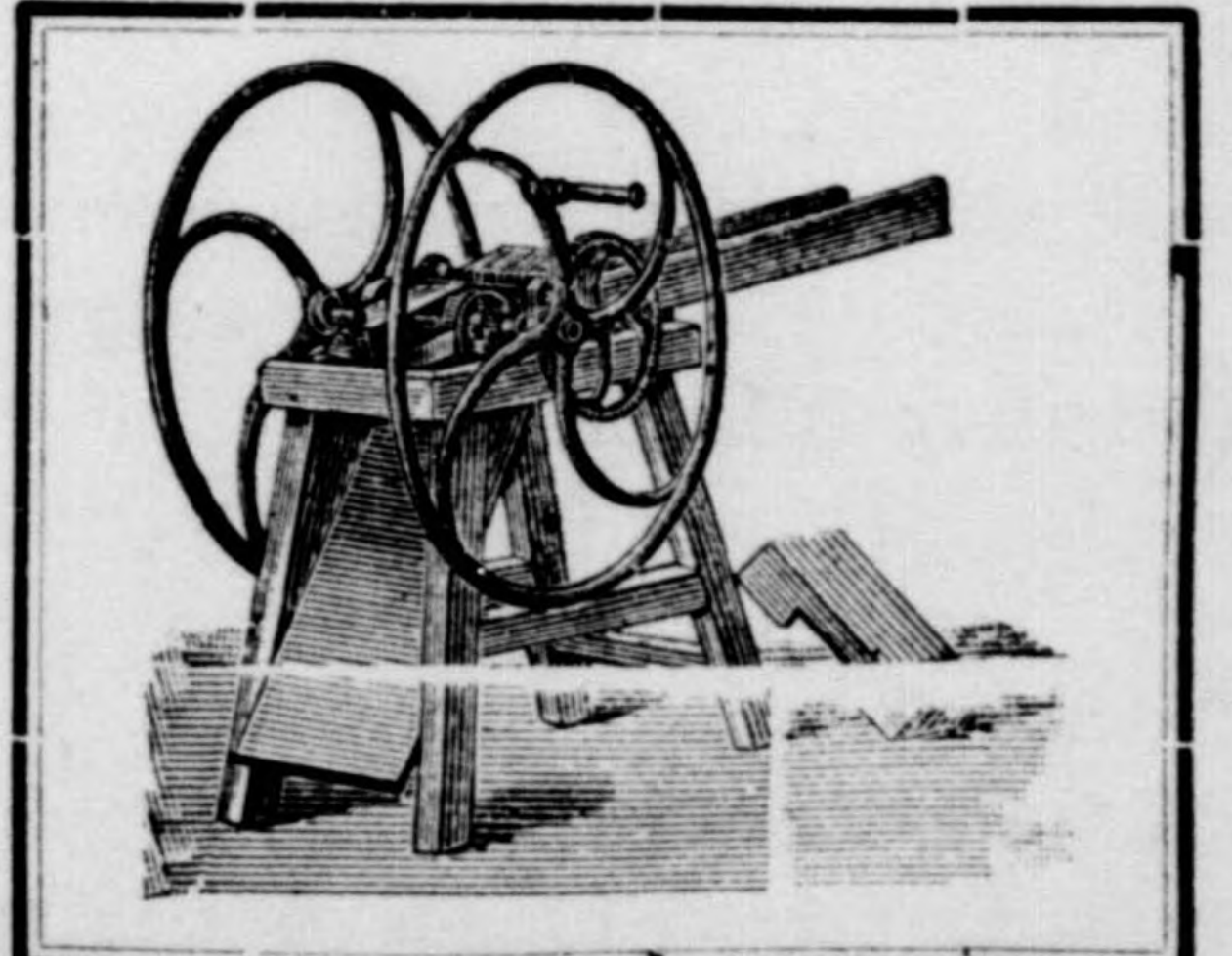
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jőhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengermorzsolókat,
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket,
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő- és daráló malmokat,

Progress-tisztítógépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat készletben** tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntődenk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

3—6